

PHILOLOGY

РОЗШИРЕННЯ СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ЖАРГОНУ

Кандидат педагогічних наук, Левченко Т. М.

Україна, м. Переяслав-Хмельницький,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія
Сковороди»

DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_wos/30062019/6554

ARTICLE INFO

Received: 16 April 2019
Accepted: 12 June 2019
Published: 30 June 2019

KEYWORDS

slang,
argot,
criminal slang,
language of mass media,
spoken language,
lexical and grammatical and
functional and stylistic reveals.

ABSTRACT

The article analyses the functioning and stylistic peculiarities of criminal slang in the language of mass media at structural and semantic level; ways of inclusion of slang into the system of modern Ukrainian language are traced; expressive and emotional potential of slang in modern journalistic discourse is analyzed; semantic modifications and functional specificity of slang and its influence on modern Ukrainian language were found out; it was mentioned, that figurative senses of verbs in criminal slang are socially conscious, since they are distinguished in phrases, sentences, contextual, but most of them are not fixed in dictionaries; it was determined, that despite its initial isolation and mystery, criminal slang significantly fills up modern spoken language; criminalization of different kinds of discourse, that significantly promote to the forming of “general slang”, occurs.

Citation: Левченко Т. М. (2019) Rozshyrennia Sfery Zastosuvannia Kryminalnoho Zharhonu. *International Academy Journal Web of Scholar*. 6(36). doi: 10.31435/rsglobal_wos/30062019/6554

Copyright: © 2019 Левченко Т. М. This is an open-access article distributed under the terms of the **Creative Commons Attribution License (CC BY)**. The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

Вступ. Історія вивчення соціальних діалектів в Україні налічує не одне десятиліття: увагу дослідників привертала таємні мови лірників і кобзарів, аргі злочинців, сленг військових, молоді тощо.

Дослідники жаргонної лексики під кримінальним жаргоном розуміють слова і вирази (соціодіалектизми), що використовуються асоціальними елементами, чия діяльність кваліфікується як протиправна. У рамках кримінального жаргону виділяються: 1) загальнокримінальний жаргон (арго, феня); 2) професійні жаргони, тобто жаргони професійно спеціалізованих злочинців: «блатних» (арго шахраїв, шулерів, «наперсточників», «лялькарів»); злочинське аргі (жаргони кишенькових злодіїв, квартирних злодіїв, магазинників, антикварників, фортачів, ширмачів); аргі грабіжників (банкірщиків, гопстопників); аргі вбивць (технарів, кілерів); 3) тюремне аргі (табірна феня), характерне для місць позбавлення волі (в'язниці і табори), які є обов'язковими етапами професійної кар'єри злочинців. До кримінального аргі зараховують жаргони наркоманів і токсикоманів.

У пропонованій розвідці проаналізуємо один із аспектів мови кримінального жаргону – функціонування кримінального жаргону у мові засобів масової інформації, а також простежимо, як він впливає на публіцистичний стиль сучасної української мови, надаючи йому експресивності та оцінності.

Результати досліджень. Основною ознакою кримінального жаргону традиційно вважалася кріптолалія (прагнення до створення власної мови). Протилежну точку зору обґрунтував

Д.С. Ліхачов. Але видається правильним і те, що саме в постійній тривозі «засипатися» кримінальний світ змінював сенс звичайних слів (*купити – вкрасти, малина – притон*) [5].

Особливості кримінального (злочинського) жаргону (арго) були детально описані у працях Д.С. Ліхачова (1935), в яких він зазначав важливі причини його виникнення та існування: особливістю злочинського мислення є наявність елементів магічного ставлення до світу. Первісно-магічне сприйняття виявляється і на ставленні до мови: невдало, невчасно сказане слово може накликати нещастя, провалити розпочату справу. Звідси характерні заміни звичайних слів на арготичні і табуовані. У цьому сенсі злочинське арготичне виявляє схожість з професійною мовою представників професій, пов'язаних з підвищеним ризиком. Кримінальний жаргон відображає систему цінностей, традицій і форм поведінки, властивих тим представникам соціуму, які в різній мірі виключені із життя звичайного середовища і витіснені в сферу певних нав'язуваних порядків. У такого соціуму існує своє бачення навколишньої дійсності, свого місця в ньому, своя ієрархія цінностей. Кримінальний жаргон є напівавтономною екзистенційною формою мови, яка у функціональному і понятійному планах співвідноситься з певним субкультурним соціумом. Кримінальний жаргон характеризується етико-стилістичною зниженістю та інвективною лексикою.

В.В. Колесов зазначає, що жаргон народжується і функціонує у неволі від самого початку і паразитує на мові народу, на народній метафорі. Можна з упевненістю сказати, що концептуальний світ кримінального жаргону «повністю запозичений». Типові, основні, чи хоча б схожі ознаки із літературною мовою тут не важливі. Автор підкреслює, що в жаргоні все суб'єктивне, випадкове і невмотивоване. Специфічний світогляд злочинного світу, про який так часто говорять, побудований зовсім не на магічному сприйнятті слова, не на поетичній метафорі сприйняття світу, а на чорно-білому риторичному, в якому важливий сигнал, що замінює національний концепт зовнішньою подобою. Ось причини, через які розвиток жаргонів і сленгу не мають ніякого значення для використання носіями рідної мови. [3, с. 198-199].

В Енциклопедії «Українська мова» сказано, що «сленгові властиво запозичувати одиниці *арго* і *жаргону*, переосмислюючи та розширюючи їхні значення. За структурою сленг поділяється на *загальний* і *спеціальний* (професійний жаргон та мову певних соціальних прошарків). Загальний сленг – відносно стійкий, досить поширений і загальнозрозумілий шар лексики та фразеології в середовищі живого розмовного мовлення...» [7, с.608]. Л. Ставицька зазначає: «Жаргон – це соціально маркована лексика. У професії журналіста, водія чи науковця є нормативний ряд, який використовується для офіційного спілкування, а є знижений, фамільярний з модусом жаргону як засобу сміхового олюднення світу. Жаргон є розмовною лексикою, що побутує в певному корпоративному середовищі. Спілкуючись одне з одним, ми створюємо особливий субкод, який об'єднує нас, відокремлює від інших і є розпізнавальним знаком: ми – свої, ми належимо до одного середовища» [6, с.8].

Останні десятиліття характеризуються не тільки розширенням сфери використання жаргонів: є очевидні підстави говорити навіть про криміналізацію мови засобів масової інформації (пор. частотність вживання слів типу *грохнути, пришити, мокруха, розборки, замовити, злити* та ін.). *Покалічити або й грохнути можуть...*(«День», 07.06.2019); *Я можу їздити на велосипеді. Ви хочете, щоб мене «грохнули»?*, – сказав він (Зеленський) («Дзеркало тижня», 18.04.2019); *Це свідчить про те, що податківці зараз в активному пошуку компромату на нас і відкрили кримінальну справу авансом, а тепер будуть шукати, що б нам «пришити»* («День», 02.08.2017); *Міліцію, яка саме тепер під політичну кон'юнктуру та замовлення того ж Волошина намагається «пришити» мені кримінальну справу* («День», 15.05.2015); *... Російські спецслужби через посередника в Україні замовили вбивство ...*(«День», 30.05.2018); *Луценко і Ко «злили» в мережу протоколи судмедекспертизи Гандзюк* («Дзеркало тижня», 03.05.2019).

Дієслово *мочити* на початку ХХІ ст. стало одиницею активного вживання: *«Хай пишуть, і я звертаюся... до всіх, хто хоче мочити Смешка чи мене – вперед, будемо читати, будемо радіти», – заявив Гордон* («Україна молода», 13.06.2019); *«На питання, чи буде він «мочити» БПП, Коломойський відповів, що йому «не треба їх мочити»* («Україна молода», 14.06.2019); *«Відповідаючи на репліку, що сам Гриценко стверджував, що Коломойський його «мочив» на «1+1», олігарх сказав: «Ляшко теж говорить: «Він мене мочив на «1+1». Це хибна думка. Ви розділіть мене і «1+1»* (Україна молода, 27.05.2019).

Досить популярною є точка зору, згідно з якою вплив кримінального жаргону на мову засобів масової інформації обумовлений специфічними, частково унікальними соціально-політичними причинами (переслідування, масові репресії і т.д.). Однак, за справедливим зауваженням В.С. Елістратова, типологічно схожі ситуації відбувалися і в інших країнах: у французьких арго відсоток злочинських елементів нітрохи не менший, ніж в інших мовах (інша справа, що процес інтенсивного запозичення злочинських арготизмів у розмовне мовлення, вхід арго в публіцистику і художню мову стався у Франції кількома століттями раніше) [2, с. 650-651].

Чимало людей, які не мають стосунків із кримінальним світом використовують у власному мовленні жаргон ніби жартома, іронізуючи, мимоволі, у зв'язку з тим, що кримінальний жаргон успішно трансформувалася, змішався з мовою чиновників і бізнесменів, де активно функціонують такі слова і вирази, як *відкати*, *пиляти бюджет* [4]. Автор переконаний, що бандитські слова зникнуть, як тільки зникне в них потреба і пройде мода на них.

Найбільш показовою ілюстрацією результативного освоєння мовою засобів масової комунікації сучасною українською мовою слів з кримінального жаргону є швидке і безкомпромисне їх входження в публіцистичні тексти (*кришувати*, *беспрєдел*, *відстебнути та ін.*). Наприклад: «*На жаль, події показують, що будівельний «беспрєдел» триває, до того ж наростаючим темпом*» («Україна молода», 07.05.2019); «*Вони говорять про неповагу до закону з боку Партії регіонів, яка, лише відчувши присмак влади, перенесла кримінальний «беспрєдел» у вищий законодавчий орган держави*» («Україна молода», 28.07. 2015); «*Із заробітної плати кожен мав «відстебнути» 150 гривень*» («Україна молода», 30.08.2017); «*Виходить: аби пробитися крізь льодові тороси до Керчі, потрібно «відстебнути» тисяч з десять*» («Україна молода», 14.02.2016); «*І саме правоохоронні органи мали б розбиратися, хто насправді провадить антидержавницьку позицію і займається бандитизмом, а не «кришувати» їх*» («Україна молода», 05.07.2017); «*Якщо ти, наприклад, борешся з економічною злочинністю, то можеш дозволити собі «кришувати» цю саму злочинність*» («Україна молода», 26.06.2018).

Лексема *розборки* у мові арго мала тільки значення «з'ясування відносин між злочинними групами із застосуванням зброї, фізичного насильства», а до початку ХХІ ст. вже сформувалося нове розширене значення – «з'ясування відносин між будь-якими групами, що протистоять одна одній» []. Пор .: «*На Поліссі, в буриштинових районах, усе частіше трапляються випадки внутрішніх «розборок» і все частіше головним аргументом у них виступає зброя*» («Україна молода», 31.01.2017); «*Пересічному українському споживачу газу залишається одне: чекати, чим же закінчатся «розборки» нагорі, результати яких можуть остаточно спустошити вже й так порожні кишені переважної більшості громадян України*» («Україна молода», 17.02.2017); «*Відсутність чіткого розмежування функцій між правоохоронцями різних відомств уже не раз призводила до гучних конфліктів і публічних «розборок» між керівниками органів, які мали б співпрацювати одне з одним*» («Україна молода», 14.02. 2019).

Активно в текстах сучасного політичного дискурсу використовуються жаргонізми *роздерибанати*, *розводити*, *мочити*, *відмазати* і под. «*Не можна дозволити роздерибанити землю, тому що ринок землі — це не для українських селян і фермерів, а для транснаціональних компаній*» («Україна молода», 28.03.17); «*У Черкасах продовжують «розводити» на гроші довірливих людей*» (УМ, 01.03.2017); «*Мочити в сортирах будуть регулярно*» («Україна молода», 09.08. 2015); «*За словами одеської журналістки Віри Запорожець, співробітники військкоматів беруть гроші не лише за те, щоб «відмазати» людину від служби в ЗСУ, а й також за виконання замовлення на призов до армії конкретної людини*» («Україна молода», 10.01.2018).

У мові кримінального жаргону активно виявляється багатство мовних засобів. Слова набувають нових значень, відбуваються зміни у сполучуваності слів, з'являються нові одиниці й вирази – усе це здебільшого формується і фіксується носіями розмовного мовлення. Лексеми кримінального жаргону вживаються як у прямому, так і в переносному значенні, тобто відбувається процес метафоризації – досить динамічне семантичне явище, яке може виступати і як багаторазовий акт, поряд з основним значенням, напр.: дієслово *купити* – має шість значень. Пряме значення – «придбати за гроші» і п'ять переносних, вживаних у мові арго – «вкрати»; «обдурити»; «привертати на свій бік підкупом, хабаром»; «спровокувати когось»; «дідзятися про якийсь секрет»; «затримати, арештувати». Наприклад: «*Марченко в танцях: купилися на інформаційну бульку?*» («Детектор медіа» 17.08.2018); «*Київська поліція перевіряє інформацію про підкуп виборців через соціальні мережі*» («Детектор медіа», 25.02.2019); «*Співробітники*

одного з центральних телеканалів прибули на зустріч, адже хотіли перевірити наявну у них інформацію щодо **підкуну** виборців на даному заході» («Українська правда», 14.06.2019).

Суть кримінальної метафори полягає у вживанні слова, що позначає предмет, явище, ознаку, дію, для назви іншого предмета, явища, дії на основі подібності, яка впливає із порівняння, зіставлення за асоціацією. Свого часу провідні лінгвісти зазначали, що характер переносних значень слів пов'язується з приналежністю слова до тієї чи іншої граматичної категорії – частини мови, наприклад, переносне значення іменників і прикметників відрізняється від переносного значення дієслова, адже дієслово і прикметник переносять своє значення не самі по собі..., а тільки по відношенню до іменників, тобто переносять своє значення, коли стосуються різних предметів. Метафора служить одним із засобів посилення образності й виразності мови. Будь-яка метафора – це переносно вжите слово, що виступає засобом образної характеристики. Хоч більшість лінгвістів аналізує метафору в художньому тексті, вона властива й іншим стилям мови, зокрема мові засобів масової інформації, де метафора виступає як своєрідна модель формування лексико-семантичних варіантів багатозначного слова, напр.: «*Річ у тім, що три сестри Сташинського були пов'язані з підпіллям ОУН, через них він і собі потрапив до середовища підпільників, дані про яких «зливав» до радянських спецслужб*» («Україна молода», 21.06.2019); «*Попередив, що мене замовили. Схема проміжного замовника – людина місцева, яку потім теж підчистити повинні*» («Україна молода», 22.02.2017); «*Кіберзлочинцям «світить» позбавлення волі на строк від трьох до восьми років*» («Україна молода», 01.02.2017); «*Варто зайвий раз наголосити: хоч помилована злочинниця нинішньої весни потрапила в сюжети різних телеканалів і опинилася в багатьох новинних стрічках, де-факто її «розкрутив» саме Сергій Лойко*» («Детектор медіа», 04.09.2018).

Метафоричні значення у кримінальній метафорі найпродуктивніше розвиваються за певною подібністю дії чи стану. Саме метафоричні перенесення є найбільш активним засобом збагачення лексичного складу мови в процесі розвитку багатозначності слів. Так, на основі прямих значень дієслів у мові кримінального жаргону розвиваються інші лексико-семантичні варіанти. Наприклад, пряме значення дієслова *гнати* – змушувати рухатися у певному напрямку, а його переносне значення утворене за подібністю дії. Жаргонізм *гнати* означає – здійснювати пограбування; повідомляти сумнівну інформацію: «*Це з часів, коли Табачник сидів у кріслі міністра освіти, а у ФБ, і не тільки там, гнав хвилю такий собі поведений на «русакам міре» фрік Чаленко*» («Детектор медіа», 24.04.2017); *гнати гаму* – фантазувати; *гнати платівку* – брехати; *гнати гусей, гнати дуру* – удавати із себе дурня, який не розуміє чогось «*Це було тоді, коли ти дуру гнав*» («Новинарня», 26.07.2015).

На думку сучасних лінгвістів переносні значення дієслів у кримінальному арго соціально усвідомлені. Вони чітко розрізняються у словосполученнях, реченнях, контексті, але переважна їх більшість не фіксується словниками. Серед загалу метафор у мові арго найбільшу групу становлять експресивно-емоційні (емотивно забарвлені) метафори. Експресивні метафори за рахунок образності, що викликана певними стереотипами і традиціями соціальних груп, чи звуко-символічним оформленням, створюють емоційно-оцінне ставлення, яке має форму модальності.

Як пише В.Б. Биков, у кримінальному жаргоні звертає на себе увагу відсутність таких загальних номінацій, як людина; немає позначення для цілого ряду людських почуттів: кохання, віра, надія, співчуття. У блатному жаргоні відсутні слова і вирази, що інформують про високі моральні якості супротивної сторони. Блатний жаргон виділяється своєю антигуманністю: презирством до неблатних, глузуванням і знущанням з них. Такі поняття, як ніжність, прихильність, ласка, доброта, вірність, самопожертва, взагалі не вербалізовані в лексиці і фразеології кримінального жаргону. Для прикладу можна порівняти переінакшування відомих прислів'їв і приказок у блатному жаргоні: *Помер Максим, ну і чорт з ним; Чи не на свою Саню не ляжеш (Не в свої сани не сідай); Вовк вовку друг і брат (Людина людині вовк); На безриб'ї і сам раком станеш (на безриб'ї і рак риба)* [1, с. 20].

Варто згадати, що на території України система в'язниць формувалася, починаючи із середини XIX століття, після того, як була проведена реформа суду, тому переважна більшість арготизмів називає неформальні стосунки між ув'язненими. Так, арго 20-30 х років XX століття відображає таку тюремну ієрархію: *злодій в законі* – представник вищої касти на свободі та у

виправно-трудоу закладах, *наглядач в зоні* – другий, після злодія в законі, який слідкує за порядком у виправно-трудоу закладах, *пахан хати* – авторитетний в'язень, який відповідає за дотримання законів у камері і курені, *пахан ліжка* – в'язень, який відповідає за заправку ліжок у виправно-трудоу закладах, *пахан столу* – в'язень, який відповідає за порядок під час їжі, *блатні* – особи, які наближені до наглядача зони, *актив* – в'язні, які на правильному шляху, *пацани* – молоді люди, кандидати в блатні, *мужики* – в'язні, які працюють і сплачують данину у касу. Констатуємо, що нині засоби масової інформації засвідчують інтенсивне вживання вищезазначених жаргонізмів, напр.: «Напружене очікування *пахана* в певну мить порушує чи то дитяче, чи то старече крехтання-свистання під столом» («Дзеркало тижня», 15.06-21.06.19); «У середовищі російських силовиків панують «абсолютно блатні звичаї». Вбивство Немцова повинно було сподобатися «*пахану*» («Дзеркало тижня», 23 07 19); «Та й загалом десь до командира батальйону, а це майор, максимум підполковник, нормальні «*пацани*», а хто вище...» («Україна молода», 22.02.2017); Саакашвілі заявив, що приїхав не мститися, а «будувати нову Україну». Він також похвалив Зеленського: «*Пацан* сказав, *пацан* зробив» («Україна молода», 14.06.2017); «Ну, *мужики*, ну, треба буде – поїдемо», – відповів він (Зеленський) на пропозицію поїхати і зняти всі підозри («Українська правда» 14.04.2019); «Далі *мужики* відпрацьовували захоплення будівель зі зброєю» («Україна молода», 11.12.2018); «Нагадаємо, 29 жовтня 2016 року на телеканалі ZIK вийшов перший випуск програми «*Злодії в законі*» з ведучим Володимиром Бойком» («Детектор медіа», 09.02.2017); «У поліції розповіли, що затриманий є "злодієм в законі" та перебуває у міжнародному розшуку з метою арешту та подальшої його екстрадиції» («Україна молода», 03.05.2019); «Російський *злодій в законі* Роман Кацев, затриманий в Польщі, незаконно отримав українське громадянство» («Україна молода», 26.03.2019).

Серед ув'язнених були особи, які займали неофіційні посади: *майданик* – в'язень-продавець продуктами і спиртними напоями; *стирошник* – в'язень, який виготовляє гральні карти; *маклери* – в'язні, які виготовляють різні побутові предмети; *кольщик зони* – в'язень, який набиває тату; *дорожник* – в'язень, який відповідає за зв'язок з іншими камерами, в'язнями і особами на волі.

На волі злодії в законі жили шайками (бригадами), у місцях позбавлення волі – злодійськими сім'ями. Члени злодійської шайки вважалися ближчими ніж кровні родичі. Для позначення згуртованого колективу в'язнів у місцях позбавлення волі основною була лексема *сім'я*. Мова кримінального світу не знає слів, які позначають кохання, любов, позитивне ставлення до дітей і сім'ї. Замість слова *закохався* кажуть *влопався*, *втюрився*, *виендячився*, *упав* і т.д. У сучасній українській пресі зустрічаємо: «Він *втюрився*» по самі вуха» («Україна молода» 26.02.2015). Професійні злодії стверджують, що по-справжньому вони поважають і люблять лише одну жінку – матір. Проте аналіз арготизмів, які вживалися у 20-30х роках ХХ ст. свідчить про інше. Матір називали *мотайкою*, *мотаякою*, *матухою*. Знаходимо серед арготизмів і слово *мама*, але ним називали жінку-ватажка злочинного угруповання або даму у гральних картах. Навіть татування на тілі злодія «*Не забуду матір родную*», означало не матір, яка дала йому життя, а злодійську шайку, в якій він працював і жив. Зустрічаємо цей жаргонізм у сучасних засобах масової інформації: «У відповідь Гройсман відкрито назвав лідерку «Батьківщини» *мамою* української корупції» (УМ, 15.02.2017). «Навіть найзятіший убивця-зек, що втратив людську подобу, карбує на своїй шкірі: «*Не забуду матір родную*»» («Україна молода», 02.03.2017).

Д.С. Ліхачов у своїх розвідках зазначав, що ставлення злочинця до жінки – це вияв сакральних функцій, тобто намагання зробити її неповноцінною. Жінка для асоціальних і декласових елементів – засіб для задоволення, тому в арго багато слів, які позначають жінку легкої поведінки: *кішка*, *коза*, *криса*, *кобра*, *білка* і т.д. Існують арготизми, які використовують і для номінації дітей: *скорпіон*, *спиногрис*, *гризун* [5, с. 356]. Л.О. Ставицька пропонує власну класифікацію назв жінок у кримінальному жаргоні, зокрема: жінка-повія (*ящірка*, *еммануель*, *пугана*); жінка як об'єкт задоволення сексуальних потреб чоловіка, як носій стереотипу легкої поведінки, розпусти (*амазонка*, *підстилка*, *бидла*, *чувирла*); жінка як носій фізичних ознак (*ціпочка*, *чувиха*, *кобила*, *мітла без палки*) [6, с. 8].

Кримінальний жаргон, за спостереженнями дослідників, відображає навколишню дійсність наче у перевернутому вигляді: лексеми, які називають все, що пов'язано з негативними явищами суспільства, несуть негативну конотацію і, навпаки, поняття, пов'язані з кримінальною діяльністю, нейтралізуються, подаються евфемістично. Попри всю свою первісну ізольованість і таємничість

кримінальний жаргон істотно поповнює сучасне розмовне мовлення (пор.: для *блізюру, дворушничати, зуби заговорювати, зуби показувати, лади, мокра справа, липа, липовий, слабо, підбивати*) і загальний жаргон (*малина, мент, брати на понт, базарити, ксива*).

Висновки. Криміналізація різних видів дискурсу в значній мірі сприяє формуванню «загального жаргону». Кримінальний жаргон, як форма існування лексичного субстандарту, яка обслуговує кримінальну субкультуру антисоціальних і асоціальних груп людей і виконує в ній функції конспіративного спілкування, пароля і емоційно-експресивного мовного засобу, має великий вплив на мову засобів масової інформації та опосередковано на літературну мову. З одного боку, кримінальний жаргон виконує функцію своєрідної метамови, оскільки інформує не лише про позамовні обставини, але є маркером приналежності мовця до певної соціальної групи; з іншого боку, ця мета мовної функції стає все менш виразною, оскільки через певні обставини, в зокрема екстралінгвістичні, кримінальна метафора й інші виражальні засоби цього виду субстандарту широко використовуються засобами масової інформації і художнім дискурсом.

Варто зазначити, що поряд з жаргонами як соціально замкненими обмеженими мікросистемами, широкого розповсюдження набув так званий загальний жаргон – незамкнена система, що включає в себе жаргонізми, які втратили спеціалізацію. У загальному жаргоні високо інтенсивними є «криміногенні» семантичні зони. Спеціальні жаргони і загальний жаргон займають вагомe місце в соціально-стилістичній ієрархії компонентів словникового складу загальнонаціональної мови.

Види жаргонів розрізняються за ступенем своєї утилітарності: від мінімальної в молодіжному жаргоні до значної в професійних і кримінальних жаргонах.

Незважаючи на багату історію і вагомi дослідження, сучасна жаргонологія знаходиться в стадії становлення. У цій лінгвістичній царині ще багато невизначеного: розмиті категорії, неоднозначні терміни і термінологічний різнобіж, нечіткі мовні маркери. Недостатньо досліджене співвідношення між когнітивними, психологічними, соціальними і власне лінгвістичними параметрами цього різновиду субстандарту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Быков В. Б. Жаргоноиды и жаргонизмы в речи русскоязычного населения («Новые» слова и значения в современном русском языке). *Русистика*. Берлин, 1994, № 1-2. С. 85-95. <http://www.classes.ru/philology/bYkov-94.htm>.
2. Елистратов В.С. Арго и культура (на материале московского арго): Автореф. дис. ... канд. филол. наук. М., 1993. 22 с.
3. Колесов В.В. Язык города. Изд. 2-е, стереотипное. М.: Едиториал УРСС, 2005. 192 с.
4. Кронгауз М.А. Русский язык на грани нервного срыва. М.: Языки славянских культур, 2008. 229 с.
5. Лихачев Д.С. Черты первобытного примитивизма в воровской речи. Записки. Тверь: ТО Рос. фонда культуры, 1993. С. 355 – 405.
6. Ставицька Леся Про взаємодію жаргону і сленгу. *Українська мова та література*. 2000. № 15 (175). С.8.
7. Українська мова, 2000: Українська мова: Енциклопедія / [Редкол.: Русанівський В.М. (співголова), Тараненко О.О. (співголова), Зяблюк М.П. та ін.] – 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вид-во “Укр. енциклопедія”, 2000. 752 с.